

Ngày nhận bài: 08/01/2025; Ngày thẩm định: 28/4/2025; Ngày duyệt đăng: 09/5/2025.

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ NHÀ GIÁO TRONG BOI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ VÀ KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN, TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

Thiếu tá, ThS NGUYỄN THỊ LAN HƯƠNG

Khoa Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn, Trường Đại học PCCC

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Lan Hương (Email: lanhuongpc88@gmail.com)

Tóm tắt: Bài viết đánh giá công tác vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà giáo trong bồi dưỡng đội ngũ giảng viên Khoa Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn (LLCT&KHXHNV), Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (PCCC); nêu ra những khó khăn vướng mắc và một số giải pháp nhằm nâng cao công tác bồi dưỡng đội ngũ giảng viên Khoa LLCT&KHXHNV tại Trường Đại học PCCC thời gian tới.

Từ khóa: tư tưởng Hồ Chí Minh, vai trò, nhà giáo, Trường Đại học PCCC, giảng viên.

Abstract: The article evaluates the application of Ho Chi Minh's thought on teachers in professional development for the teaching staff of the Faculty of Politics, Social Sciences and Humanities, University of Fire Prevention and Fighting; highlights challenges and some solutions to improve the this activity at the University of Fire Prevention and Fighting in the future.

Keywords: Ho Chi Minh's thought, role, teachers, University of Fire Prevention and Fighting, lecturers.

1. Đặt vấn đề

Trong hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh, tư tưởng về xây dựng và phát triển đội ngũ nhà giáo là một trong những nội dung quan trọng thể hiện lý tưởng sâu xa của Người về xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa, đưa Việt Nam sánh vai với các cường quốc trên thế giới. Chính vì vậy, việc học tập, nghiên cứu và vận dụng những quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục, về vai trò của người thầy để bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo của nước nhà càng có ý nghĩa quan trọng, cấp thiết. Đây cũng là chuẩn mực của mỗi giảng viên Khoa LLCT&KHXHNV không ngừng học tập, rèn luyện phấn đấu đáp ứng nhiệm vụ chính trị hiện nay.

2. Nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng và phát triển đội ngũ nhà giáo ở Việt Nam

2.1. Về vai trò, vị trí của đội ngũ nhà giáo

Chủ tịch Hồ Chí Minh dành sự quan tâm rất lớn đến giáo dục, đào tạo và xác định đội ngũ nhà giáo chính là nhân tố quyết định thành công nền giáo dục mới. Trong nhiều tác phẩm, Người dùng nhiều khái niệm để chỉ nhà giáo, đó là: "cô giáo", "thầy giáo", "người thầy", "giáo viên", "nghề thầy giáo", "nhà văn hóa", "thầy dạy học", "chiến sỹ ngành giáo dục". Người khẳng định: "Còn gì vẻ vang hơn nghề đào tạo những thế hệ sau này tích cực góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Người thầy giáo tốt - thầy giáo xứng đáng là thầy giáo - là người vẻ vang nhất. Dù tên tuổi không đăng trên báo, không

được thưởng huân chương, song những người thầy giáo tốt là những người anh hùng vô danh". Đây chính là sự ghi nhận, động viên, đánh giá cao của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đối với đội ngũ nhà giáo, đồng thời đặt ra yêu cầu, trọng trách lớn lao đối với đội ngũ này.

Bàn về vị trí của nhà giáo trong xã hội, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhiều lần khẳng định người thầy có địa vị rất quan trọng và rất vẻ vang. Tại Lớp Đào tạo hướng dẫn viên các trại hè cấp I, ngày 12/6/1956, Người nói: "*Nhiệm vụ giáo dục rất quan trọng và vẻ vang*". Trong thư gửi cán bộ, cô giáo, thầy giáo, công nhân viên, học sinh, sinh viên nhân dịp bắt đầu năm học mới (16/10/1968), Người nhấn mạnh lại: "*Nhiệm vụ của cô giáo, thầy giáo là rất quan trọng và rất vẻ vang*". Như vậy, có thể thấy sự khẳng định của Hồ Chí Minh về vị trí quan trọng và vẻ vang của nhà giáo là nhất quán.

2.2. Về phẩm chất và năng lực của nhà giáo

Thứ nhất, phẩm chất đầu tiên đó là phục vụ Tổ quốc gắn liền với phục vụ nhân dân. Theo quan điểm Hồ Chí Minh, thầy, cô giáo phải là những người lấy việc phục vụ nhân dân, phụng sự Tổ quốc làm mục tiêu phấn đấu suốt đời.

Thứ hai, kính trọng nhân dân, tin vào sức mạnh của nhân dân. Thầy giáo, cô giáo phải học ở quần chúng nhân dân, "*không học nhân dân là một thiếu sót lớn*"; "*các thầy giáo, cô giáo phải gần gũi dân chúng*".

Thứ ba, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Người thầy giáo phải là tấm gương sáng về rèn luyện đạo đức và tự học, đánh giá kết quả của người học phải khách quan, công bằng, không thiên vị, riêng tư.

Thứ tư, yêu thương học trò và yêu nghề. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, người thầy giáo phải quan tâm, săn sóc học trò với tình cảm sâu nặng như ruột thịt, song cách thể hiện phải phù hợp với từng lứa tuổi và cấp học.

Thứ năm, tinh thần đoàn kết. Trong môi trường sư phạm, đoàn kết sẽ tạo ra bầu không khí vui vẻ thoải mái; đồng thời sẽ tạo ra môi trường thi đua lành mạnh, phát huy được khả năng của cá nhân và sức mạnh của tập thể, cống hiến cho sự nghiệp giáo dục.

Thứ sáu, phải nêu gương về đạo đức. Người nói: "*Muốn cho học sinh có đức thì giáo viên phải có đức. Đừng bảo học trò phải dậy sớm mà mình thì trưa mới dậy. Cho nên thầy giáo, cô giáo phải gương mẫu*".

Thứ bảy, năng lực chuyên môn. Theo Người, người thầy phải có kiến thức vững vàng, sâu rộng về chuyên môn, có óc sáng tạo, nhạy bén, luôn đi tìm cái mới.

2.3. Về công tác đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo

Trước hết phải xây dựng đội ngũ nhà giáo đủ về số lượng và đảm bảo về chất lượng; thứ hai, xây dựng đội ngũ nhà giáo phải vừa có đức vừa có tài, trong đó đức là chính trị tư tưởng, tài là văn hóa, chuyên môn, phương pháp, chính trị phải là nền tảng; thứ ba, xây dựng đội ngũ nhà giáo đảm bảo tính kế thừa giữa các thế hệ; thứ tư, xây dựng đội ngũ nhà giáo có cơ cấu hợp lý.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, không phải ai cũng làm thầy giáo, cô giáo được. Nghề dạy học đòi hỏi những năng lực và phẩm chất đặc biệt như: trung thành, kiên nhẫn, khiêm tốn, yêu nghề, yêu trẻ, khả năng giao tiếp, khả năng ngôn ngữ.... Do đó, khâu lựa chọn, tuyển dụng nhà giáo là rất quan trọng. Đặc biệt, cần quan tâm và chăm lo mọi mặt cho nhà giáo, Người cũng căn dặn: "*Các ngành, các cấp Đảng và chính quyền địa phương phải thực sự quan tâm hơn nữa, phải chăm sóc nhà trường về mọi mặt*".

3. Vấn đề bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo giảng viên Khoa Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy giai đoạn hiện nay

Là một trong những cơ sở giáo dục lớn trong hệ thống các cơ sở giáo dục của Bộ Công an, Trường Đại học PCCC có đội ngũ giảng viên đông đảo thuộc nhiều ngành, trình độ, lứa tuổi, nguồn đào tạo khác nhau. Trong đó, đội ngũ giảng viên Khoa LLCT&KHXHNV với đặc thù giảng dạy khối kiến thức ở nhiều lĩnh vực về lý luận chính trị, khoa học xã hội... đã từng bước phát triển cả về số lượng và chất lượng kịp thời đáp ứng nhu cầu giáo dục của Bộ Công an và nhà trường.

Trong những năm qua, hoạt động đào tạo, bồi dưỡng giảng viên nói chung và công tác đào tạo, bồi dưỡng phát triển đội ngũ giảng viên LLCT&KHXHNV nói riêng luôn

nhận được sự chỉ đạo và quan tâm của lãnh đạo nhà trường.

Ngay từ đầu các năm học, Khoa đã bám sát các văn bản chỉ đạo của cấp trên; tích cực triển khai thực hiện các nhiệm vụ, chương trình, kế hoạch đề ra. Cấp ủy lãnh đạo Khoa luôn nghiêm túc thực hiện nêu gương, đề cao trách nhiệm trực tiếp và trước hết trong việc lãnh đạo, chỉ đạo giảng viên hoàn thành mọi nhiệm vụ, bảo đảm cả về tiến độ và chất lượng, hiệu quả công việc; thường xuyên chỉ đạo đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, thực hiện nhiệm vụ của Khoa. Bên cạnh đó, cấp ủy và lãnh đạo Khoa luôn sát sao theo dõi, kiểm tra, đôn đốc từng giảng viên trong thực hiện nhiệm vụ, giải quyết công tác chuyên môn, thực hiện tốt mọi công việc được giao.

Quá trình học tập, rèn luyện của giảng viên được thể hiện trong quá trình phấn đấu để đạt các chức danh giảng dạy của giảng viên. Đội ngũ giảng viên của Khoa đã ý thức được trách nhiệm của mình, không ngừng phấn đấu trong công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập nâng cao trình độ và rèn luyện đạo đức nhà giáo để đảm bảo đủ các tiêu chuẩn đề ra cho các chức danh theo quy định của Bộ Công an, đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ công tác đào tạo của trường.

Theo đó, để phục vụ hoạt động giảng dạy các môn LLCT&KHXHNV, đội ngũ giảng viên tại Khoa đã được Nhà trường cử đi đào tạo cơ bản và chuyên sâu về các chuyên ngành có liên quan. Đội ngũ giảng viên được trang bị các kiến thức về nghiệp vụ sư phạm, nghiệp vụ pháp luật và nghiệp vụ Công an, về những vấn đề chính trị, xã hội có liên quan trước khi tham gia giảng dạy. Hàng năm, nhà trường tạo điều kiện để các giảng viên tham gia nghiên cứu, học tập ở tại trường và các cơ sở đào tạo có uy tín về lĩnh vực LLCT&KHXHNV trong nước. Thông qua đó đã giúp các giảng viên tích lũy tri thức, kinh nghiệm, trao đổi và tham gia nghiên cứu cùng đội ngũ các nhà nghiên cứu lý luận để nâng cao trình độ, cập nhật những vấn đề lý luận, thực tiễn vào hoạt động giảng dạy của mình.

Kết quả về trình độ chuyên môn, hiện nay Khoa LLCT&KHXHNV đã có 05 đồng chí đạt học vị Tiến sĩ, 12 đồng chí học vị Thạc sĩ; về chức danh giảng dạy có 13 đồng chí có chức danh Giảng viên chính, 04 đồng chí chức danh Giảng viên. Công tác đào tạo,

bồi dưỡng đã góp phần xây dựng lực lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị của Khoa đáp ứng tốt trình độ chuyên môn, phục vụ giảng dạy các môn học theo sự phân công của nhà trường.

Công tác giảng dạy của giảng viên đơn vị có nhiều cải tiến, đặc biệt về phương pháp và kinh nghiệm giảng dạy. Quá trình giảng dạy các môn học, giảng viên có thể sử dụng linh hoạt các kiến thức, phương pháp sư phạm trong việc giải quyết các tình huống thực tiễn đặt ra. Thông qua đó đã góp phần quan trọng vào việc trang bị những kiến thức nền tảng về mặt phương pháp luận, giúp cho sinh viên có được thế giới quan khoa học biện chứng, nhận thức một cách sâu sắc về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong sự nghiệp đổi mới.

4. Một số vấn đề chú ý trong công tác đào tạo, bồi dưỡng giảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh của đội ngũ giảng viên Khoa Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn thời gian tới để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục đào tạo

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác đào tạo, bồi dưỡng giảng viên LLCT&KHXHNV của Trường Đại học PCCC vẫn còn những hạn chế nhất định. Số lượng giảng viên có trình độ chuyên môn từ học vị Tiến sĩ trở lên chưa nhiều, nhiều giảng viên đang trong lộ trình học tập, bồi dưỡng. Cùng với đó là những thay đổi không ngừng của tình hình kinh tế, xã hội, sự phát triển của khoa học công nghệ, sự chống phá về mặt tư tưởng của các thế lực thù địch, sự phức tạp trong công tác đấu tranh bảo vệ an ninh trật tự đã đặt ra những thách thức, yêu cầu nhất định đối với hoạt động giáo dục, đào tạo trong lực lượng Công an nhân dân nói chung và hoạt động bồi dưỡng giảng viên LLCT nói riêng. Chính vì vậy, để đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trong lực lượng Công an nhân dân hiện nay, hoạt động bồi dưỡng giảng viên LLCT&KHXHNV, Trường Đại học PCCC cần chú ý một số vấn đề sau:

Một là, nâng cao hơn nữa chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giảng viên. Để phát huy tối đa vai trò của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong việc xây

dựng đạo đức cách mạng cho cán bộ, chiến sỹ Công an nhân dân, việc nâng cao chất lượng đào tạo và bồi dưỡng giáo viên là một nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu.

Hai là, đổi mới mạnh mẽ phương pháp giảng dạy, gắn bó chặt chẽ lý luận với thực tiễn. Để nội dung giảng dạy lý luận chính trị trở nên sinh động và hấp dẫn hơn, việc đổi mới phương pháp giảng dạy là điều cần thiết. Mỗi giảng viên cần nâng cao tinh thần tự học để tiếp thu những tri thức mới trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0.

Ba là, phải rèn luyện bản lĩnh chính trị và đạo đức cách mạng cho mỗi giáo viên giảng dạy LLCT. Là người tham gia vào công tác truyền bá nền tảng tư tưởng của Đảng, đòi hỏi người giảng viên phải luôn giữ vững bản lĩnh chính trị, kiên định và tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng; đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Bốn là, mỗi giảng viên giảng dạy LLCT phải được trang bị kiến thức vững vàng, thường xuyên trau dồi kỹ năng sư phạm và bản thân mỗi giảng viên phải là tấm gương mẫu mực, trong sáng. Đây chính là điều quan trọng nhất đối với những ai đang làm nghề giáo, nhất là giảng dạy lý luận chính trị.

Năm là, tích cực hoạt động nghiên cứu khoa học và đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy người học làm trung tâm. Thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu khoa học một cách nghiêm túc, đúng yêu cầu, chất lượng không chỉ giúp đội ngũ giảng viên hoàn thành nghĩa vụ bắt buộc của mình mà còn giúp giảng viên trưởng thành trong học thuật, nâng cao kỹ năng tìm tòi và diễn đạt thông tin, từ đó giảng viên có đủ năng lực để hướng dẫn sinh viên viết tiểu luận và nghiên cứu khoa học.

Sáu là, đẩy mạnh công tác tư vấn, hỗ trợ học viên trong học tập và rèn luyện. Đây là một trong những yếu tố quan trọng để đảm bảo sự thành công trong việc xây dựng đạo đức cách mạng. Mỗi giảng viên cần đóng vai trò là người đồng hành và định hướng cho học viên trong suốt quá trình học tập và rèn luyện.

Những vấn đề trên sẽ giúp đội ngũ giảng viên đơn vị có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức, tinh thần trách nhiệm và lương tâm nghề nghiệp trong sáng, có lối sống và cách ứng xử văn hóa.

5. Kết luận

Thực hiện tốt các giải pháp xây dựng, phát triển đội ngũ giảng viên khoa LLCT&KH XN HV, Trường Đại học PCCC sẽ góp phần quan trọng thực hiện thành công trong công tác đào tạo nguồn nhân lực phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ chất lượng cao đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế của đất nước. Đồng thời, đây cũng là sự khẳng định sức sống trường tồn của tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng và phát triển đội ngũ nhà giáo trong thực tiễn cách mạng Việt Nam. ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 4, 5, 9, 10, 12, 14, 15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội
4. Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Hội đồng Lý luận Trung ương (2014), *Kỷ yếu Hội thảo khoa học - Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục Đại học ở Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 8 Khóa XI*, TP Hồ Chí Minh.
6. Phạm Quang Trung (2019), *"Các giải pháp hữu hiệu phát triển đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục"*, Báo Giáo dục và Thời đại điện tử, ngày 12/8/2019.